

Fülep Endre alapító, örökös tag

Hozzáadta: Dr. Aggod József
2008. December 21. Sunday 13:00

Fülep Endre 1925-ben született, egy mátészalkai nagycsalád életrevaló, „szilaj” ágában. „Baromi szegények voltunk” – mondja. Négy testvérével együtt egy kis szobában nőtt fel. A gyerekkori nyomorgás máig kísérti, gondolataiban mindig visszatér oda, a mégis kedves szülőhelyre. És álmaiban is. Elmondja, hogy súlyos betegségei következtében évek óta a színeket nem tudja megkülönböztetni, mégis a közelmúltban azt álmodta, hogy otthon volt a kis szobában, és berendezéseinek tárgyait pontosan úgy látta, ahogy akkor voltak, pontosan olyan színekben.

Életrajzát is írja. Jól teszi. Nagyon tanulságos az, ahogy őszinte emberséggel vall fiatalkoráról. Arról, hogyan került Pestre a Magyar Izraelita Kézmű- és Földművelési Egyesület ipari tagozatába tanoncnak. Arról, hogyan került – természet adta módon – a munkásmozgalomba. Társai közül többen – bár ezt csak 1945 után tudta meg – már a mozgalom részesei voltak. A munkás-tanonc a munkásmozgalom „tanonca” is lett. Amikor – tudtán kívül – akciózni vitték, csak azt kérdezték tőle, nincs e kedve velük menni egy kis falfirkálásra. Igazában véve nem is fogta fel akkor, hogy mit jelentett a HHH, amit a falra festettek. (Mint ahogy valószínű nagyon sokan ma sem tudják már ezt: Hozzátok Haza Honvédeinket!) Azután jöttek a kirándulások, a mozgalmi dalok… Korán volt alkalma megtapasztalni a „zsidó fiú” sorsát. A tanoncotthonból távozó fiatalokat a környékbeliek csoportokba verődve verték. Nemezszer életrevaló szilaj természete segítette ki a bajból.

Azután jött a munkaszolgálatos „élet”. Döbbenetes „élmény” volt számára, amikor hullákat kellett cipelnie. (Valahogy akkor nem fogta fel, hogy vele is megtörténhet az, ami annyi mindenkivel megtörtént.) Szerencséje is volt: A muszos-parancsnok egy jóságos kántortanító volt, aki úgy vigyázott rájuk, mint saját gyerekeire. Mégis, amikor a front közeledtével a helyzet melegebbé vált, Bandi néhányad magával megszökött. Megint szerencséje volt. Szökés közben találtak egy uszályt, ami szalonnával volt megpakolva. Mint mondja: Tabi László róla is írhatta volna a lukas vödörös történetet, mert ő társaival egy óriás gerendát cipelt, mintha parancsot teljesítenének. Első találkozására a szovjet hadsereggel nem mindennapi módon történt. Ugyanis először egy orosz katona meztelen fenekét látta meg, aki éppen a dolgát végezte.

Érdekesen villantja fel 1945 utáni élményeit. Mint mondja: „megyek a Körúton, és jön velem szemben a húgom. Tőle tudtam meg, hogy mi történt családom tagjaival.” Azután jelentkezik a Síp utcában Keleti Mór bádogos és vízvezeték szerelőnél, akinél korábban dolgozott. Az, mintha mi sem történt volna így szólt hozzá: „Megjöttél? Na, fogd a ládát, megyünk.”

Őt is kiemelték. Ami ennek során történt vele, az emberi sors cseppje, a korabeli mozgalmi világ tengerében. Ő akkor is hazavágyott, az akkori szatmár-megyei pártbizottság ifjúsági felelőse lett. Rendkívül nyomasztotta, hogy gyerekkori barátai szinte kivétel nélkül a kisgazdapárthoz kapcsolódtak. Ő azonban tartotta velük a kapcsolatot, amit később a pártban nem vettek valami jó néven. Amikor népgyűléseken kellett szerepelni ezt bátran, de mindig izgalommal tette. Valaki azt tanácsolta neki, hogy mondanivalóját egy tekerésre írja fel, és abból beszéljen, mintha tórát olvasna. Nem vette jó néven, amikor véletlen fültanúja volt egy telefonbeszélgetésnek, amelyben egy felső elvtárs azt kérdezte a helybelitől, hogy „az a kis zsidó fiú fog szerepelni”?. Anyja se lelkesedett választásáért, kérdőre is vont: „Mit keresel te a rongyosok között?” Később Pestre került a káderosztályra. Itt egy idő után azt tapasztalta, hogy valamiért megfagyott körülötte a levegő. Kérdéseire kiderült, hogy ez furcsa félreértés következtében történt. Egy nő, aki igazolványát kiállította, apja eredeti foglalkozását rosszul írta be: mészáros helyett mész árust írt…

Kiemelték a Mezőgazdasági Tudományos Központba személyzetisnek. Ő nem akarta ezt vállalni, mondván, hogy ő másféle szakember, de azzal nyugtatták, hogy „vidéki vagy, kell valamit értened a mezőgazdasághoz”. Aztán megint a korabeli mozgalmi félreértések áldozata lett, amikor komolyan vette Vas Zoltán telefonját, hogy bárhonnan szedje össze, - akár börtönből is - a létező mezőgazdasági szakembereket. Ezt saját felettesei félremagyarázták. Azzal vádolták, hogy osztályidegeneket emelt felelős posztokra. Ezért megkapta a

felmondólevelet, de neki is elege lett ebből a helyzetből. Megint csak a korabeli mozgalmi szellemet kell felidézünk, hogy megértsük, ahogyan elmondja: otthon olyan önostorozó önkritikát írt, amin ma is csodálkozok. (De – mint mondja – talán még őszintén hitte is, hogy ennek így kell történnie…)

1945 óta párttag. Mint megjegyzi, a szakmai és a mozgalmi vonulat életében hol nagyon összefonódott, hol pedig nagyon szétvált. Utóbbi történt most is. Jelentkezett a Lakás- és Fűtészszelők Vállalatnál. Eredeti szakmája szerint bádogos-szerelőként akart elhelyezkedni. Amikor a személyzetis munkakönyvében megnézte eddigi munkahelyeit, kétségbeesve akarta erről lebeszélni. Ráadásul, akkor már a Közgazdasági Egyetem III. vagy IV. éves hallgatója is volt. Határozott fellépése után, mégis felvették. Ekkor újabb döbbenetes élményekben volt része. Munkástársai valahonnan pontosan tudtak előéletéről és őt másik oldalról nézték osztályidegennek. Végül is azt történt, hogy egyik régebbi mozgalmi ismerőse (aki úgy talált rá, hogy Bandi a Körúton munkásruhában valamilyen szerelőmunkát végzett) elvitte őt a NIKEX-be dolgozni. Ott a számlátrán osztályvezető posztig jutott. Később az INTER-COOP kereskedelmi vállalathoz került. Itt meg úgy került bajba, hogy a velünk kapcsolatban álló külföldi cégeket megpróbálta versenyeztetni, hogy jobb feltételeket érjünk el. Na, ez akkor nem volt szalonképes magatartás.

Most éli nyugdíjas életét. Többször is súlyos betegségen esett át: infarktus, agyvérzés. Éltrevalósága azonban most is győzött. Csodálatra méltó szorgalommal tanult meg újra írni, beszélni. Azt amit társaságunkért társaságunkban tett, ez számunka közismert. Társaságunk egyik kezdeményező alapító tagja, Budapest VI. kerületi szervezője. Ott volt és aktívan szerepelt I. Országos Közgyűlésünkön 1989-ben. Egyike volt azoknak, akik belátták, hogy társaságunk történetének első szakasza a 90-es évek elején lezárult. Nagy szerepe volt abban, hogy 1991-ben felvettük a Május Elseje Társaság nevet. Azóta is aktív részese társaságunk tevékenységének. Sokszor csodálkozunk azon is, hogy jut el fórumainkra, gyűléseinkre, de ott van és fáradhatatlanul keresi, támogatja most is az előremutató megoldásokat. Várjuk életrajzát!

/Bemutatása az "Élő tanuk" sorozat keretében történik./

(Lejegyezte: Aggod József. Fotó: Tóth Miklós)

Fülep Endre

(1925-2015)

Családjától kaptuk a szomorú hírt: 90 éves korában elhunyt Fülep Endre.

Fülep Endre elvtárs, Bandi barátunk társaságunk alapító tagja, örökös tagja volt.

Kiemelkedő szerepet játszott társaságunk szervezésébe, első országos gyűlésünkön. Haláláig kitartott szervezetünk eszményei, közössége mellett. Szerénységével, emberségével tűnt ki közülünk. A munkásmozgalomban szerzett élettapasztalataival az éles vitákban is mindig megtalálta az összetartó, közös hangot. Tevékenyen közreműködött sok nehéz problémánk megoldásában, például abban, hogy a „Május Elseje Társaság” elnevezéssel megtaláltuk eredeti céljaink új körülmények közötti folytatását.

Ő volt, akivel az „Élő tanuk” sorozatot elindítottuk. Ez olvasható honlapunkon. <http://www.majusejsetarsasag.hu> Mozgalmi életének tanulságait írásban is megörökítette.

Nagyon hiányozni fog nekünk. Emlékét szeretettel, tisztelettel őrizzük.

Búcsúztatásáról családja később intézkedik

